

Jätetty kesällä 1939.

M

Kivikautinen asuinpaikka Kymin pitäjän Korkeakosken
(Laajakosken) kylän Porkassa.

J. Leppäaho 1936.

Kertomukseen kuuluu:

1 top. kartta

1 kartta

valokuvat 12470-12478.

n° 10916 löydöt

Insinööri H. Palmberg lahjoitti syksyllä 1935 Kansallis-
museolle kolme tyypillistä kampakeramiikkaa olevaa saviastianpalas-
ta (10134), jotka olivat löytyneet Kymin Korkeakosken (Laajakos-
ken) kylän Porkan talon maalta vesijohtokanavaa kaivettaessa. Alle-
kirjoittanut sai tehtäväkseen tutkia paikan muiden kesätutkimus-
ten ohella. Tutkimukset paikalla suoritin 13 - 14/VIII 1936.

Porkan talo sijaitsee Korkeakosken kylän Laajakosken puo-
lolla aivan maantien vieressä ja sen pohjoispuolella. Maantie kul-
kee aivan Kymijoen rantaa. Joki muodostaa näillä vaihein n.
 $\frac{1}{2}$ x 1 km suuruisen ja pohjoiseen suuntautuvan "taskun". Paikka
on merkitty niin top. kuin taloudelliseen karttaan. Asuinpaikka
sijaitsee aivan talon takana eli itäpuolella tiheämetsäisellä
rinteellä. Kartta ja valokuvat antanevat sijainnista havainnollisen
kuvan. Vesijohtokanava oli kaivettu talon kaivosta (kartalla!)
navettaan. Keramiikka ja hukkuneet mahdolliset esineet olivat tul-
leet talteen väliltä, joka karttaan on merkitty L - L. Voi olla,
että jokunen tulisijakin oli tuhottu kanavaa kaivettaessa.

Käytettävissäni oli sangen vähän aikaa, sillä paikkakunnalta
ei saanut työväkeä ja apulaisekseni lupautunut talon nuori-isäntä
saattoi olla töissä vain kaksi päivää. Heti ensimmäisenä tutkimus-
päivänä valittiin asuinpaikalle kiintopisteeksi suuri maakivi rii-

hen edestä. Kivi punnittiin sitten Kyminlinnan pysäkiltä Kotkaan päin olevaan kiintopisteeseen n:o 450, jonka arvo on 8,104 m yli merenpinnan. Punnitus kuitenkin epäonnistui täydellisesti, kai väärinlukemisen vuoksi, sillä kiintopisteen arvoksi saatiin 16,55 m yli merenpinnan. Arvo on aivan liian alhainen, sillä Kymihoen korkeus Porkan kohdalla on karttojen mukaan 14,²/₃ m yli meren pinnan. Silmämääräisesti katsoen asuinpaikka näytti olevan ainakin 5 - 7 m joen pintaa korkeammalla. Erehdys olisi välttynyt, jos olisin punninnut asuinpaikan suoraan jokeen, sillä siihen olisi tarvittu vain jokunen punnitus monen kymmenen asemesta.

Asuinpaikka on siitä erikoinen, että paikalla on neljä matalaa, mutta sangen laajaa hautamaista laskeutumaa. Ne ovat karttaan merkityt H 1 - 4. Niiden valokuvaus ei onnistunut tiheään metsän vuoksi. Koekuoppia kaivettiin kaikkiaan 5 (kartalla koek. 1 - 5). Muut paikalta saadut löydöt ovat merkityt karttaan kirjaimella L. Löydökset ovat päänumerossa 10416. Maaperä paikalla on sikäli erikoista, että päällimmäisenä on karkeaa soraa n. 50 - 60 cm ja sen alta alkaa hieno hiekka. Edellämainitut kuopanteet ovat nähtävästi syntyneet juuri siten, että päällimmäinen sorakerros on kaivettu pois. Koska kahden kuopan pohjalta tuli keramiikkaa (10416:4 ja 7) pitäisi kuopanteiden olla kivikautisia. Asuinpaikka on Porkan isännän ilmoituksen mukaan aivan suurten hiekka- ja savialueiden rajaviivalla. Savi alkaa jo asuinpaikan alapuolella eli vain jonkun verran yli 2 m kiintopistettä alempana. Koska asuinpaikalta ei ole saatu toistaiseksi talteen muuta kuin saviastianpalasia, rohkenen esittää hypoteesin, että alue ei olekaan mikään tavallinen asuinpaikka vaan kivikautinen saviastian valmistuspaikka. Savi kun on ollut aivan ulottuvilla ja samoin hyvää hiekkaa sorakerroksen alla. Kuopanteiden synty olisi tämän mukaisesti siis helposti selvitettävissä. Olettamus on rohkea, mutta on otettava huomioon, että vain harvoilla kivikautisilla asuinpaikoilla on saatavissa yhtäaikaan sekä savea että hiekkaa.

Karttaan merkitty korkeuskäyrä kulkee kutakuinkin niillä vaihein, missä kivikautinen ranta on aikanaan ollut. Käyrä on 2,30 m kiintopistettä alempana. Tärkeimmät tutkimukset paikalla tulevat

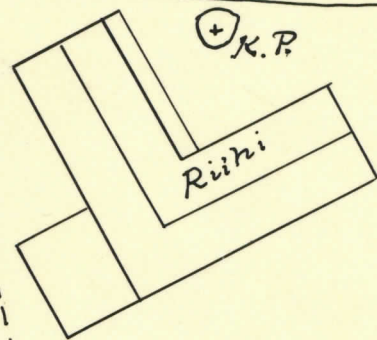
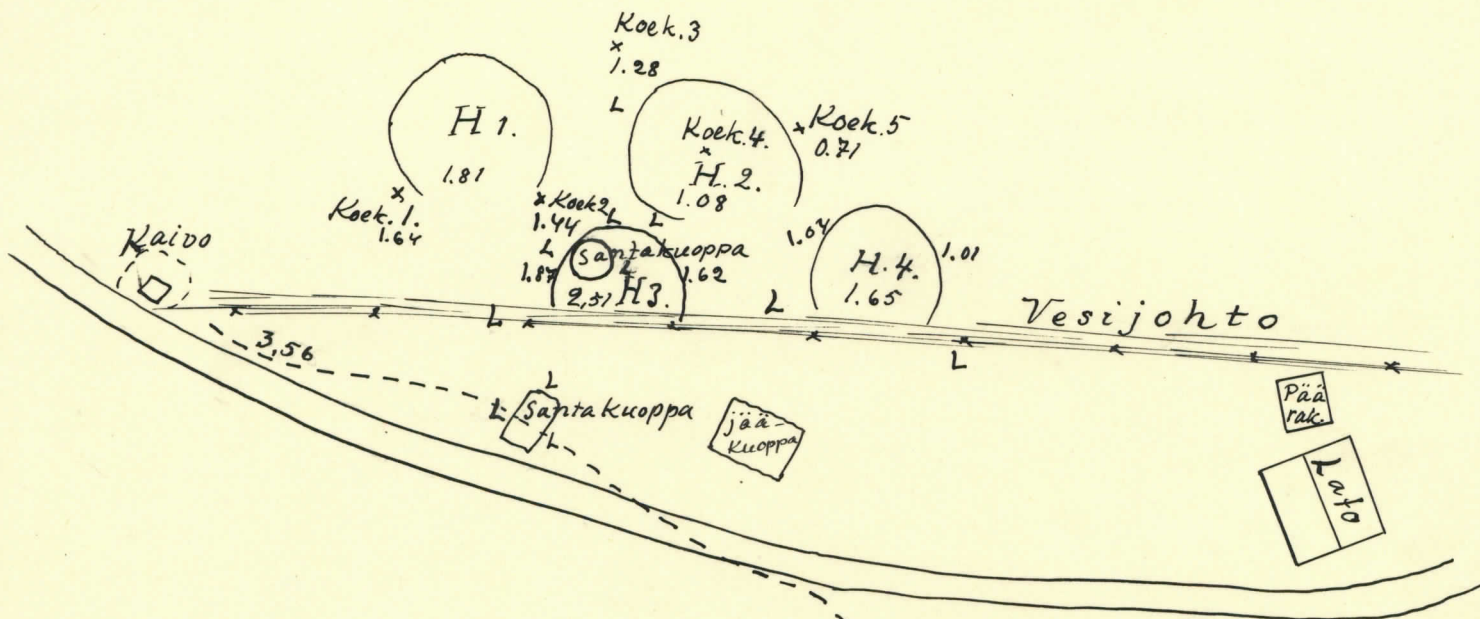
hyvin kalliiksi, sillä jouduttaisiin kaatamaan monia arvopuita.

N:o 10134 verif. mainittu tieto, että "ruukunkappaleita myös löydetty Porkasta 150 m pohjoiseen olevan tieleikkauksen kohdalta" unohtui kiireen vuoksi tarkastamatta.

Helsingissä 12/V 1939.

Jama Leppänen

3,56

Kivikautinen asuinpaikka
 Porkan talon maalla
 Kymmin pitäjän Korkea-
 kosken (Laajakosken) kylässä
 J. Leppäaho 1936

F: 1.26

1:500

12470-72.

J. Leppäaho-36

Kivikautinen asuinpaikka
Kymiinj. Korkeakosken kylän
Porkassa. Asuinpaikan maas-
toa. Taustalla olevan riihi-
rakennuksen edessä kiinto-
pistekivi. Suunta on koilli-
nen.

12474.

J. Leppäaho-36.

Kuivayllä. Taustalla asuin-
paikan maastoa. Edessä on
kiintopistekivi. Suunta on
itä.

18475. J. Leppänen -36.
Kivik. -asuinpaikka Kymij. Korke-
kosken Porhassa. Asuinpaikan maas-
to vesijohdon suuntaan valokuvattuna.
Piletti suutakuoppa kumpuunsa H3.

18476. J. Leppänen -36.
Kuin yllä. Asuinpaikan maastoa.

18473. J. Leppänen -36.
Kuin yllä. Asuinpaikan maastoa.

12477-78.

g. Leppäaho - 36.

Kivikautinen asuinpaikka Kymnipitäjän
Kerkeäkosken (Laajukosken) Porkassa. Asuin-
paikka on takana olevan tiheän metsän si-
sässä. Valkuva suunta on kantaakin
länsi.